

DENEYİM: ARDINDA BIRAKTIKLARI İLE DAYANIŞMA

Dr. Pınar Saip

Tıp Doktoru, Profesör, İstanbul Tabip Odası Yönetim Kurulu Başkanı

Sağlığın belirleyenleri arasında sosyal dayanışma en önemli faktörlerden biridir. Toplumun ancak dayanışmayla aşabileceği bir süreçten geçiyor olmamıza rağmen her türlü dayanışmanın engellendiği bir sürece tanık oluyoruz. Belediyelerin bağış kampanyaları valilik, tıp fakülteleri ve kamu hastanelerinin koruyucu malzeme eksiklikleri ve sağlık çalışanlarının ihtiyaçları için yapılan duyuruların rektörlük ve başhekimlikler tarafından “ihtiyacımız yoktur” gerekçesiyle engellendiği, eksiklikleri dile getirenlerin kurumlarınca soruşturulduğu, yardımlaşmanın, dayanışmanın bile gizli yapıldığı bir dönem yaşıyoruz.

Kaybettiğimiz meslektaşlarımızın acılarını paylaşmaya bile fırsat tanınmıyor. Anmalar zorlukla yapılabiliyor. Oysa dayanışma, yardımlaşma, acıların paylaşılması bu zorlu dönemi kolaylaştıracak, tükenmişlikle baş edilmesini sağlayacaktır. Dayanışmanın devleti “acz” içinde göstereceği endişesi ile kibirli yöneticiler tarafından engellenmesi, gerçeklerin “başarı hikâyesini” zaafa uğratacağı endişesiyle şeffaf bir şekilde açıklanmamasıyla yakından ilişkili bir durum aslında yaşadıklarımız...

Halbuki meslektaşlarımız ve aileleri ile dayanışma deontolojinin gereğidir. Anayasamızın 135. Maddesi ve 6023 sayılı TTB kanunu, ilgili yasa ve yönetmelikler kamu kurumu niteliğindeki tabip odaları ve Türk Tabipleri Birliği (TTB)’ne halk sağlığını, hekimlerin özlük haklarını, ve mesleki deontolojiyi koruma görevlerini verir. Pandemi döneminde meslektaşlarımızla dayanışmanın önemi daha iyi anlaşılmıştır.

Toplumun ancak dayanışmayla aşabileceği bir süreçten geçiyor olmamıza rağmen her türlü dayanışmanın engellendiği bir sürece tanık oluyoruz.

Ülkemizde COVID-19 vakasının görülmesi ile birlikte diğer tabip odaları gibi İstanbul Tabip Odası (İTO) da her türlü kanalı açık tutarak meslektaşlarımızla dayanışmayı önceleyen bir politika yürüttü. Dayanışma ağları birçok kanalla gerçekleştirildi. Koronavirüs web sitesi ve “COVID-19 Hekim İletişim Hattı” oluşturularak, webinarlar düzenleyerek, hastane ve ASM ziyaretleri yaparak, ölen meslektaşlarımız için anma törenleri düzenleyerek, yetkililerin uyarılması, meslektaşlarımızın bilgilendirilmesi, sorunlarına sahip çıkılması, kişisel koruyucu ve diğer ihtiyaçlarının giderilmesi, güvenli çalışma koşullarının sağlanması ve acıların paylaşılması yönünde gayret gösterildi. Burada amaç hem bu zorlu süreçte meslektaşlar arası yardımlaşmayı sağlamak, hem sorunlarımızı birlikte çözebileceğimiz ortamı oluşturmak, hem de acılarımızı paylaşarak birbirimize destek olmaktı.

Bu dönemde sergilediğimiz dayanışma örneklerinden birisi de kanunların bize vermiş olduğu yetkiyi kullanarak COVID-19 nedeniyle ölen bir meslektaşımızın ailesine sahip çıkmak amacıyla başlattığımız yardım kampanyasıdır. COVID-19 nedeniyle kaybettiğimiz meslektaşımız Yavuz Kalaycı'nın çocukları için açtığımız bağış kampanyasında dayanışmanın büyümesi karşısında yetkililer sorumluluklarını hatırlamak zorunda kaldılar. İstanbul Valiliği'nin izni ile başlattığımız bağış kampanyası çocukların eğitim masraflarının İstanbul Valiliği tarafından karşılanacağı taahhüdü ile durduruldu. Tarihi yaşadığımız ve yazdığımız bir zaman diliminde olduğumuzu bildiğimizden dolayı bu yazıda konuyla ilgili gelişmelerin ayrıntılarını aktarmak önemli.

Meslektaşımızı, **meslek örgütümüzün üyesini**, Eyüp Nişanca Aile Sağlığı Merkezi'nde görevli olan aile hekimi Dr. Yavuz Kalaycı'yı 19 Nisan 2020 günü COVID-19 nedeniyle kaybettik. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi 1988 yılı mezunlarından olan Dr. Kalaycı evli ve iki küçük kız çocuğu babasıydı. Meslektaşımızın hayatını kaybetmeden önceki mesajının küçük kızlarına sahip çıkılması olduğu şeklinde bir haber sosyal medyada yaygın olarak paylaşılması üzerine geride bıraktığı çocuklarıyla ilgili bir yardım kampanyası açılması talebi meslektaşlarımız tarafından yoğun olarak meslek örgütümüze iletildi. Bunun üzerine İTO Yönetim Kurulu 28 Nisan 2020 tarihli toplantısında Dr. Yavuz Kalaycı'nın çocuklarının eğitim ve öğretim masrafları ile sağlık, sosyal ve kültürel ihtiyaçlarının giderilmesine katkıda bulunmak üzere üç ay süreli bir bağış kampanyası açılmasına karar verildi.

Kampanya için Dr. Yavuz Kalaycı'nın eşinden **yazılı muvafakat** alınıp diğer gerekli belgeler de hazırlanarak 7 Mayıs 2020 tarihinde İstanbul Valiliği İl Sivil Toplumla İlişkiler Müdürlüğü'ne başvuruda bulunuldu. İlgili makamın **iki ay süren** değerlendirmesi ardından tarafımıza gönderilen 09 Temmuz 2020 tarihli yazı ile kampanyamıza **İstanbul Valiliği'nin** 08.07.2020 tarih ve 60064 sayılı **oluruyla** izin verildiği ve yardım toplama faaliyetinin denetimi amacıyla bir valilik yetkilisinin denetçi olarak görevlendirildiği bildirildi. Bunun üzerine sadece “Dr. Yavuz Kalaycı'nın Çocukları Bizlere Emanet” Bağış Kampanyasında kullanılmak üzere banka hesapları açılarak 16 Temmuz 2020 günü kampanya duyurusu yapıldı. Kampanya hekimler ve vatandaşlar tarafından büyük bir ilgiyle karşılandı ve **bir gün** içinde **160 bin TL**'nin üzerinde bağışta bulunuldu.

Kampanya hekimler ve vatandaşlar tarafından büyük bir ilgiyle karşılandı ve bir gün içinde 160 bin TL'nin üzerinde bağışta bulunuldu.

Kampanyanın duyurulmasından ve büyük ilgi görmesinden bir gün sonra, 17 Temmuz 2020 günü, hiç beklemediğimiz bir olay yaşandı. İstanbul Valiliği İl Sivil Toplumla İlişkiler Müdürlüğü'nden bir görevli arayarak "Dr. Yavuz Kalaycı'nın Çocukları Bizlere Emanet" Bağış Kampanyasının İstanbul Valiliği tarafından durdurulduğunu **sözlü olarak** tarafımıza ilettiler. Valiliğin kampanyanın durdurulması ile ilgili **yazılı bildirim** ise Odamıza 20 Temmuz 2020 tarihinde **elden** ulaştırıldı. Kampanyanın büyük bir telaş ile durdurulmasına gerekçe olarak Dr. Yavuz Kalaycı'nın eşi tarafından verilen 17 Temmuz 2020 tarihli dilekçe gösterildi. Valilik tarafından iletilen yazılı bildirimde; Dr. Kalaycı'nın eşi tarafından verilen dilekçede özetle, "Eşinin vefatını takip eden süreçte Cumhurbaşkanımız ve Sağlık Bakanımız başta olmak üzere devlet görevlilerince acılarının paylaşıldığı, yine eşinin meslektaşlarının maddi/manevi destekte buldukları, ayrıca bağış kampanyası düzenleyen İstanbul Tabip Odası'nın da bu süreçte emek vermiş olduğu, ancak bir özel okulun eğitim bursu vermesi, iki kızının da diğer eğitim masraflarının İstanbul Valiliği tarafından karşılanacağı taahhüdü sonrası kampanyanın nihayetlendirilmesinin uygun olacağı"nın belirtildiği ve bu sebeple kampanyamızın durdurulduğu, bugüne kadar toplanan paranın kampanyanın amacı doğrultusunda sarfının uygun görüldüğü tarafımıza iletildi.

İstanbul Valiliği'nin yazılı bildirim sonrası bağış kampanyamız, valilik tarafından görevlendirilen denetmen gözetiminde sonlandırıldı. Açılan hesaplar kapatıldı. **Hesaplarda toplanan 208 bin 729 lira 69 kuruş ailenin hesabına aktarıldı.**

İstanbul Tabip Odasından Valiliğe bağış sorusu: Neden bugüne kadar beklediniz?

İstanbul Tabip Odası, Dr. Yavuz Kalaycı'nın çocukları için başlatılan bağış kampanyasına dair Valiliğe "Eğitim masraflarının karşılanacağı taahhüdü için neden bugüne kadar beklediniz" diye sordu.

Haklı olarak İstanbul Valiliği'ne bu taahhüt için neden İTO bağış kampanyasına kadar beklediğini ve kaybettiğimiz diğer sağlık çalışanları için de benzer taahhütte bulunacaklar mı sorularını kamuoyu ile paylaşarak sorduk. Fiili olarak iki gün süren bağış kampanyamıza büyük destek veren meslektaşlarımıza, dostlarımıza, vatandaşlarımıza teşekkür ederek, destek vermek isteyen ancak çok kısa sürede sonlandırılması nedeniyle bu desteği veremeyen dostlarımızdan ise özür dileyerek kampanyamızı sonlandırdık. Ayrıca kamuoyuna bu sürecin takipçisi olacağımızı, İTO olarak her zaman meslektaşlarımızın ve ailelerinin yanında olmaya devam edeceğimizi kamuoyu ile paylaştık. Bu vesile ile yetkililerin görevlerini hatırlamış olması önemlidir, ancak dayanışma büyüyüp kamuoyuna mal olduktan sonra hatırlamaları da düşündürücüdür.

COVID-19 nedeniyle bugüne (10 Eylül) kadar İstanbul'da 15'i hekim olmak üzere 29 sağlık çalışanı, Türkiye genelinde 38'i hekim olmak üzere 79

Yetkililerin görevlerini hatırlamış olması önemlidir, ancak dayanışma büyüyüp kamuoyuna mal olduktan sonra hatırlamaları da düşündürücüdür.

sağlık çalışanı hayatını kaybetmiştir. COVID-19 nedeniyle ölen çok değerli ve sevilen Cemil Taşcıoğlu, Feriha Öz, Murat Dilmener hocalarımızın isimlerinin hastanelere verilmesi, adaletsiz ve yetersiz dağıtılan performans ödemeleri ve kısa süreli balkon alkışları dışında bakanlıktan henüz sağlık çalışanlarına yönelik bir dayanışma ve ilgi gösterilmedi. Görev yaparken COVID-19 olan sağlık çalışanlarının yasal durumunun meslek hastalığı/iş kazası olarak tanımlanması konusunda bile zorluklar çıkarıldı. Oysa sağlık çalışanlarının tükenmesi, desteklendiklerinin ve çabalarının farkında olduğunun anlaşılması ile mümkündür. Bu çerçevede ivedilikle meslek hastalığı/iş kazası statüsü konusundaki belirsizlikler giderilmeli ve kaybettiğimiz sağlık çalışanlarının geride bıraktıkları ailelerinin hepsine sahip çıkılmalıdır.

İstanbul Tabip Odası olarak her zor koşulda mesleki dayanışmayı sürdürmeye kararlıyız. Talep edilen her durumda COVID-19 nedeniyle hastalanan, özlük haklarında kayba uğrayan, işini yaşamını kaybeden, tüm meslektaşlarımızın davalarını üyemiz olsun olmasın üstlenmeye, mesleğin ve meslektaşlarımızın korunması için sağlık alanında meslektaşlarımızın aleyhine olan düzenlemelere karşı emsal davalar açarak engellemeye, yasal düzenlemelerle ilgili bilgilendirmeler yapmaya devam edeceğiz.

Dayanışmamızı engelleyecek her türlü girişimler COVID-19 ile mücadele gücümüzü zayıflatacaktır. Bu nedenle toplumsal dayanışmanın önü açılmalıdır. Pandemi süreci, ilgili meslek odaları ve uzmanlık derneklerinin görüşleri de alınarak, halk sağlığı uzmanlarının yönlendiriciliğinde, epidemiyoloji biliminin gereklerine göre ve sosyal devlet anlayışı ile korkmadan birbirimizle dayanışarak yürütülmelidir.